

מסורת הש"ס

(א) [עירובין גג,] (ב) צ"מ פד,
(ג) ס"א ל"ג, (ד) ג"י הערוך
דאודא פ"י ט"ה, (ה) [ד"א
זוטא פ"א,] (ו) [בראשית לה],

גליון הש"ס

גמרא חבטו קיברא. עיין
אליה רצה א"ח סימן תקסח
ס"ק ט"ו:

הגהות הב"ח

(א) גב' דרר טויז צר ממנה
תפשיה אחא אביי כ"ל ותיבת
בדיקניה ממחק: (ב) שם אית
לכו חיזא א"ל אין אית לכו
במערקא א"ל אין: (ג)
בלא סהדי ובלא ראייה
אמישו: (ד) תוב' ד"ה מניין
מעתא משום דקא סבר
טומאה רצוצה נוקעת
ועולה:

מוסף רש"י

כל שאין תחתיה אלא
סנדלין בימות החמה כו'.
של צנעו היות שומעם שם,
כשהוא צא לשכב ולישן חולץ
מנעליו ונותן תחת שמו, ו
אבל לתת תחתיה דברים
אחרים גנאי הוא לו, שמרגיל
בני היות לשם (סוכה כא).
שני בחפצים. היו צה (ערויין
(ג). שפיריה. זיהוריו תלכו
וקיטון עור פניו (יבמות פד. ועי'
רשי' כתובות יז).

מוסף תוספות

דמיוע דיעו דילר הרע צהאי ענלא
ליכא, ולא צריכנא לאינטונעי מייני:
ה"ג על עיין ופיץ, נננס ר' צנאה
ונסכתל מדת אורח המערה ויאל
ואח"כ צ"י מבחון: **למערא דאדם**
הראשון, כדלשטין צעירוינ' (דף גג)
מראש קריא ארצנו: **א"ר יצחק קריא**
ארבע זוגות אדם וחיה ארבעה
ושרה יצחק ורצקה יעקב ונאה
צדמוס דיוקני, יעקב לאמרינ' בסמוך
שופריה דיעקב מעין שופריה דלדס
הראשון: **דיוקני ענמה**, דהיינו
אדם הראשון דכתיב **ציה** (בראשית א)
צלס אלהים ברא איתו: הא צעיה
לציוני, מבחון וליפליך לר"ך **אני**
למדוד מחלה מבפנים: כמדס

החילונו. שבה ג' אבות ואמהות כך
מעברין (עירובין דף נג.) : כך מדת ההחסד
עפר תשוב הא פרכין ליה במסכת ש
מעין שופרים דיעקב. ובהשוכר את הפו
סכני. חופר המתים להפשיטם בגדיהם
ומחלק נכסיו לבניו על פיו: הציפא
הציפא דגרמי. חצית מלא עצמות.
דעפרא. והעצמות שיש בהן עצמות
שיצברו בית דין: חצוטו. הכו הכל
כולו נכסי דהאי. שלא רצה לחצוט
שייך הכל אלא שדא דדייני והיינו
אזלו. תשעה האחין: אכלו ביה קור
יבינו הם אלא על ידי בעלה: ואכלו
השיבה: לחמיא דיהודאי. לרבי צנאה
עזר חמת ושוואין בו מים ושותין ב:
ווימני דמיתקרי לדינא שמובעין אותם

ו. אף כאן המפה והלחם
יהו'. דאמרינן בפסחים
פין צבלי צרול רוח רעה
ת. החמה וסנדלים צימות

למדורה וקדרות מקיפות אותה מזה של
תלמידי חכמים כיצד כל שאין תחתיה אלא
סנדליו בימות החמה ומנעליו בימות הגשמים
ושל עם הארץ דומה לאוצר בלום: ר' בנאה
היה קא מציין מערתא כי מטא למערתא
דאברהם אשכחיה לאליעזר עבד אברהם
דקאי קמי בבא א"ל מאי קא עביד אברהם

א"ל גאני בכנפה דשרה וקא מעיינא ליה ב
קאי אבבא א"ל ליעול מידע ידע דיצר בהא
מטא למערתא דאדם הראשון יצתה בת קול
בדיקוני עצמה אל תסתכל הא בעינא לציון
מדת הפנימית ולמ"ד שני בתים זו למעל
התחתונה א"ר בנאה נסתכלתי בשני עקיביו
בפני שרה כקוף בפני אדם שרה בפני ח
אדם כקוף בפני אדם אדם בפני שכינה כקוף
(מעין שופריה דרב שופריה דרב) מעין שופרי
מעין שופריה דיעקב אבינו שופריה דיעקב אב
ההוא אמגושא דהוה חמיט שכבי כי מטא
תפשיה (6) בדיקניה אתא אבי א"ל בממות
הדר אתא תפשיה בדיקניה אתא אבי ל
וגויא לדיקניה ההוא דאמר להו חביתא דע
לחד בראי חביתא דאדורדא לחד בראי לא
לקמיה דרבי בנאה אמר להו אית לכו ארעא
אין אית לכו בסתרקי אין אי הכי הכי קאמר לכו
דקא אמרה לברתה אמאי לא צניעת בשא
אית לה ולית לי מאבוך אלא חד כי ש
ברא לא ידעי להי מינייהו אתו לקמיה דרב
קברא דאבוכון עד דקא ומגלי לכו להי ממ
דבריה הוה לא זול אמר להו כולוהו נכסי דר
אמרי איכא גברא חד ביהודאי דקא מפ
ובלא (7) מידי אתיוהו חבשוהו אולא דביתיה
פסקו לרישיה ופשמו למשכיה ואכלו בישוריה
לחברייא ולא קא יחבי לי דמי ולא אנריה לא
ניתו לחכימא דיהודאי ולימא קרויהו לר' בנאה
הואיל וחכים כולי האי ליתבי אבבא ונידון די
דיין דמתקין לדין לא שמיא דיין אמה להו א

ת הפנימית. וכמאן דדריש מכפלה שני צמים זה לפנים
ודי כך ציוין עליונה: בשני עקיבו של אדם הראשון כו'.
בפרק שאל (דף קנב:) ומוקמין לה ההוא שעה אחת
יום (ב"מ פד.) פריך וליחשוב נמי ר' יוחנן ומשני הדרת פני
אחא אביי כו'. בשביל שהיה העובד כוכבים אהבו: ה
עפרא. חזי מניח לאחד מבני. ודק נחמה אמר של
אוראה. מורי: איס לנו ארעא. נשמיר לכס קר
הו חציאת דגרמי: נוספקרי. כל מיני בגדים עשויין
על קצרו. ולנסות נחכין שאותן שהן ממוזרים ה
קצרו של אצוי שזה הוא הלנוע שבסם ומסתבאר ללו
דא שלא רצה לחפור והכי נמי אמרינן גבי ההוא דלא
הלשינו עליו: אולא דיסאפו. דרבי צנאה לעפוק א
ישריה. על שבד: וקמלו צבי מיה. שואצים בו מים
ינוקא. גוד של עור. וכך אמרה ת"א. הו וגולוה ממ
צנאה. על ללותו השער היה כחוש כדי שילמדו משם צני
לזין על ממון שתובעין ממנו: לא שמים דיין. ופסול לר

מַצִּיין מַעֲרָתָא. מָשׁוּס ⁽⁷⁾ דִּקְבֵּר סָמוּס טוּמְאָה בּוֹקֶעֱת וְעוֹלָה
דְּאִמֵּר זַכְמָה דּוֹכְמִי וְאִ"ת וְהָא חֵין קִבְרִי עוֹבְדִי כּוֹכְבִּים
מִטְמַמִּים בְּהָלָה מָשׁוּס דִּלְחִין קִרְוִיין אֲדָם^א וְאִפְּלוּ דִּבְנִין דְּפִלְגִי אֶר' שְׁמַעוֹן
(יִצְחָק סָא). וְאִמֵּרִי דְּמִטְמַמִּים בְּהָלָה מִ"מ בְּקִבְרָה שְׁלֹמִי הַדִּיבּוֹר לֹא
מַרְבֵּה לֵה צְמִיר (7ד קד). אֲלֵלָה לְעוֹנִין
נִגְיֵעָה^ב אִו בְּקִבְרָה לְרִצּוֹת קִבְרָה שְׁלֹמִי
הַדִּיבּוֹר וּמִקְרָא דְּכַתֵּב גִּבִּי נִגְיֵעָה
מַרְבִּי לֵה הָסֵס יוֹס לּוֹמֵר דְּאִזְבְּרָהִס
נִקְרָא אֲדָם דְּכַמְצִי הָאֲדָם הַגְּדוֹל וְכֵן
אֲדָם הָרִאשׁוֹן וְלֵהֲכִי חֵין לְמַעֲטָס
מִקְרָא דְּלִס' [וְעִשְׂתִּי מוֹס' יִצְחָק סָא.
דִּס' קִצְרִין]

ה וקא מעיינא ליה ברישיה א"ל זיל אימא ליה בנאה
ה מידע ידע דיצר בהאי עלמא ליכא עייל עיין ונפק כי
הראשון יצתה בת קול ואמרה נסתכלת בדמות דיוקני
תכל הא בעינא לצינוי מערתא כמדת החיצונה כך
שני בתים זו למעלה מזו כמדת עליונה כך מדת
סתכלתי בשני עקיבו ודומים לשני גלגלי חמה הכל
אדם שרה בפני חוה כקוף בפני אדם חוה בפני
אדם בפני שכינה כקוף בפני אדם שופריה דרב כהנא
שופריה דרב) מעין שופריה דרבי אבהו שופריה דר' אבהו
ינינו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון
חטיט שכבי כי מטא אמערתא דרב טובי בר מתנה
אתא אביי א"ל במטותא מינך שבקיה לשנה אחריתי
ייקניה אתא אביי לא שבקיה עד דאייתי מספרא
אמר להו חביתא דעפרא לחד בראי חביתא דגרמי
נודרא לחד בראי לא הוו ידעי מאי קאמר להו אתו
להו אית לכו ארעא אמרו ליה אין אית לכו חיותא
א' הכי הכי קאמר לכו ההוא גברא דשמעה דרביתו
אמאי לא צניעת באיסורא הק איתתא עשרה בני
בוכך אלא חד כי שכיב אמר להו כל נכסי לחד
ויהו אתו לקמיה דרבי בנאה אמר להו זילו חבוטו
אי ומגלי לכו להי מינייכו שבקא אזלו כולתו ההוא
הו להו כולתו נכסי דהאי אזלו אכלו קורצא בי מלכא
ביהודאי דקא מפיק ממונא מאנשי בלא סהדי
חבשוהו אזלא דביתו אמרה להו עבדא חד הוה לי
משכיה ואכלו בישריה וקא מלו ביה מיא ומשקו ביה
לי דמי ולא אנגריה לא ידעי מאי קא אמרה להו אמרי
לימא קרייהו דר' בנאה אמר להו זרנוקא אמרה לכו אמרי
ליתבי אבבא ונידון דינא חזא דהוה כתיב באבולא כל
שמייה דיין אמר להו אלא מעתה אתא איניש מעלמא
ומזמין

כפלה שני צמים זה לפנים מזה ופלוגתא דרב ושמואל היא צבידא
 ונקיבוו של אדם הראשון כו'. והאי דכתיב [בפראשית ג] כי עפר אתה ואל
 תחזיקן לה ההוא שעה אחת קודם תחית הממים: שופריה דר' אבהו
 ר' יוחנן ומשני הדרת פנים לא היא ליה: אמגושא. מכשף: חטיט
 העובד כוכבים אהבו: ההוא דאמר לכו. מלוא עשרת מיתה היה
 ודרך חכמה אמר שלא יצינו הכל שהוא עשר ובעל נכסים:
 גמריה. נשמירי לכס קרקע מאכירס דלס כן היינו צבידא
 כל מיני בגדים עשויין ממוכין: לחד צבא. לאחד מבני אותו
 שאותן שהן ממוזרים הן עזי פנים וילכו לחבוט: אמר להו
 לנעוט שצבס ומסתבצא ללוה אבה יומר. ויפה דן רבי צנאה דלא
 נמי אמרינן גבי ההוא דאמר נכס לטוביה כו' (תפוזות דף פה:):
 הו. דרבי צנאה לנעוק אל בית המלך בלשון חכמה כדי שלא
 ימא. שואצים בו מים ממנו ומשקו ויהי צבורו באמרי לנני
 מיה תייס הוא לי וגולוהו ממנו ושחטוהו ואלוהו לא חשד רבי העור
 כמות כדי שילמדו משם בני אדם: לן דיין. המיוחד לדון דיני העיר
 : לא שמה דיין. ופסול לדון לכיון דלאוב צנע הוא יסבל שומד:

וכוזמין

רבינו גרשום

למלחמה. שיושבו סביב
קודקודן קב מניה וקב
גורות ומכאן ומקור קצרות
לחיים המה: כל שאין
התחתית אל מנדיליו המה
התחתית. לפי שבמות המה
שמשאן שרן נועלין מנעלין
מטות הנדליון עד
לימות המה ואותן
המה היות מונחין תחתיהן
בימות המה ולא יותר. וכן
הגשמים [משמרח]
המנעלים על שם
ליתיהן אוכלין ומשקין
ליתיהן אחריהן תחת המה
שרות רעה שורה
עליהן: שר ע"ה. שנה
מקפיד שמה הכל חתה
מקפיד דומה לאצור כלום
מקפיד המהלך לצד כלום
היה רוב מינין: היה
ממציין מציין (אתה) היה
כנסנס במערה ומדד אורה
היה וכהן תחת המה תפיסת
ההוכחן שבתוכה והיה שם
מקורן על גבה מן הפתח
מקורן באיה מן מונחין
הקברים בתוכה ומציין אותו
המקור על שרונה שם
היה ויאלכו תחת המה שם
שמומה המערה ועתה
וישאר שמומה המערה שמה
הקברים כנגדה מזה
לעבר על גבה: דיוני
הקבור עלמה לימא. דיוני
הקבור להיתם שמה שרה
דיכנס: יכנס: ברמות דיוני.
שמשולח על אברהם ברמות
ההרשון: ברדיוני.
עצמה. על אדם ההרשון.
אל תסכלך שוכרם בצלם
שם מעלה: א"ר בנאה וזה
העניני לכנס עלמה וזה
שקביל לצין: אמרה לו זה
שקביל אל ארץ כדחת
החחינה שאברהם מונה בה
כדת הפנימית על אדם
לפי שבתורה אדם הגדול
באדם ההרשון. ולימ"ד
מרתה המפסלה היותה
מפסלה בית ועלה חיה כדת
שם בנאה כדחת
ליתיה שם שמש
אברהם תחתיה שם
אדם ההרשון: דאדורי.
שדבר העשו מברכין צמר
מן הבגדים: כן
נסתקרו. כרם סכסכת
מנעצת עשור מאדיון:
אברהם: דנות: אולא
ליתיה עליו מלכא אמרה
לכנס: עבדא הוה יא וכי:
אמרה לו ודנוקא. עבדא
היהוה שמשולח אותה
הפסוקי ראשה ודנוקא
לעבור בה ועשו ממנו נוד
השורש כל מן הבר:
האחיל תמים כולי אה
ליתיה אבכא. דחצר המלך:
מגבולא. על גב העשרה